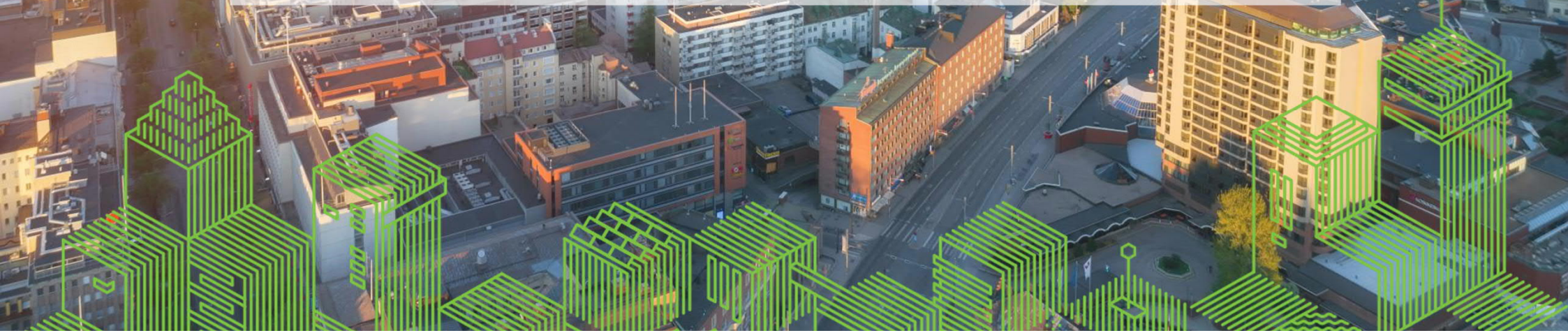

SITOWISE

Asemakeskuksen terminaalivaihtoehdot

Tarjoutuminen 7.6.2021

Viitaten tarjouspalaveriin 7.5.2021 Tampereen kaupunki / Sitowise

Työn sisältö

Toimeksiannossa tutkitaan pitkämatkaisen linja-autoliikenteen kytkemistä osaksi Asemakeskusta sekä bussiterminalitoiminnalle soveltuvaa sijaintia.

Ensisijaisesti tutkitaan mahdollisuuksia sijoittaa terminaali Asemakeskuksen välittömään läheisyyteen (Pakkahuoneenaukio). Toissijaisesti tutkitaan mahdollisuuksia sijoittaa solmupisteenä toimiva linja-autopysäkki Asemakeskuksen läheisyyteen, linja-autoliikenteelle luontevalle paikalle. Lisäksi arvioidaan, millä edellytyksellä terminaali-toimintoja voidaan siirtää pois nykyiseltä linja-autoasemalta.

Arvioidaan eri vaihtoehtojen toimivuutta, toteutuskelpoisuutta ja niiden avulla muodostuvaa joukkoliikenteen terminaalikokonaisuutta. Arvioinnin perusteella laaditaan suositukset jatkosuunnittelulle.

Sisältö vaiheittain:

1) Tarveanalyysi

- Arvioidaan miltä osin vanha aseman liikenteen konsepti (2014) on edelleen käyttökelpoinen, mitkä asiat ovat muuttuneet suunnittelun edetessä?
- Millaisia tarpeita eri joukkoliikennemuodoilla on Asemakeskuksen yhteydessä?
- Millä edellytyksillä terminaali-toimintoja voidaan siirtää pois nykyiseltä linja-autoasemalta?

2) Terminaali

- Mitä toimintoja mahdolliselle bussiterminalipaikalle voidaan sijoittaa?
- Kuinka terminaali-paikka on saavutettavissa liikenneverkolla?
- Kuinka terminaali-paikalla voidaan vastata eri joukkoliikennemuotojen tarpeisiin?
- Millaisen kokonaisuuden terminaali-paikka muodostaa yhdessä keskustan muiden terminaalien kanssa?

3) Pysäkki

- Arvioidaan sijaintivaihtoehtojen tilallinen toimivuus ja soveltuvuus mm. tilankäyttö, liittymät katuverkkoon (järjestelyt ja sujuvuus).

4) Analyysi ja suositukset

- Kohteiden vertailu eri tekijöiden suhteen, huomioidaan myös aiemmin tutkitut sijaintivaihtoehdot
- Valitaan potentiaalisin tilavaraus terminaali-toiminnoille ja toisaalta esitetään mitä alueita voidaan kehittää muuhun käyttöön

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Työvaihe 1: Tarveanalyysi

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Liikenteellisen konseptin analyysi ja soveltuvuus

- Tutkitaan, miltä osin liikenteellinen konsepti bussiterminaalin osalta on edelleen käyttökelpoinen.
- Kuvataan keskeiset jo toteutuneet muutokset Asemakeskus-hankkeessa suhteessa liikenteelliseen konseptiin.
- Kuvataan tiiviisti liikenneverkon jo toteutuneet muutokset ja tavoitetila 2020- ja 2030-luvuilla.
- Arvioidaan terminaalitoimintojen kokonaisuus aluekeskusten ja kaupunkiseudun liikennejärjestelmän vahva kehitys huomioiden 2020- ja 2030-luvuilla.
- Tunnistetaan eri matkaketjujen ja bussiliikenteen yhteistarpeiden merkitys asemakeskuksen läheisyydessä, esimerkiksi:
  - Kaukoliikenteen bussi ↔ keskusta
  - Kaukoliikenteen bussi ↔ Nysse-bussi / ratikka
  - Kaukoliikenteen bussi ↔ lähi-/kaukoliikenteen juna
  - Tilausajo ↔ Uros Live/muut tapahtumat
- Kuvataan tiiviisti, kuinka liikkumisen murros ja trendit vaikuttavat terminaalitarpeeseen/matkaketjuihin tulevaisuudessa. Miltä osin on nähtävissä, että tarve terminaalille kasvaa ja miltä osin tarve vähenee.

Pitkämatkaisen joukkoliikenteen terminaalit Tampereen keskustassa

- Kuvataan terminaalitoimintojen kehityskaari suhteessa Asemakeskuksen ja muiden alueiden kehityshankkeiden vaiheittaisessa toteutuksessa (päävaiheet).
- Selvitetään eri toimijoiden reunaehdot matkustaja- ja rahtitoimintojen siirtämiseksi linja-autoasemalta uuteen Asemakeskuksen terminaaliin (*aiemmin on todettu että rahtitoimintojen sijoittaminen Asemakeskukseen ei ole tarvittavassa mittakaavassa mahdollista*).
  - Haastatellaan esim. Linja-autoliittoa ja Matkahuoltoa.
- Lopputuloksena muodostetaan kuvaus Asemakeskuksen terminaalitoimintojen ideaalisesta tavoitetilasta: mitkä ominaisuudet ovat välttämättömiä, mitkä tavoiteltavia ja mitkä toissijaisia sekä matkustaja että rahtipalveluiden näkökulmista.

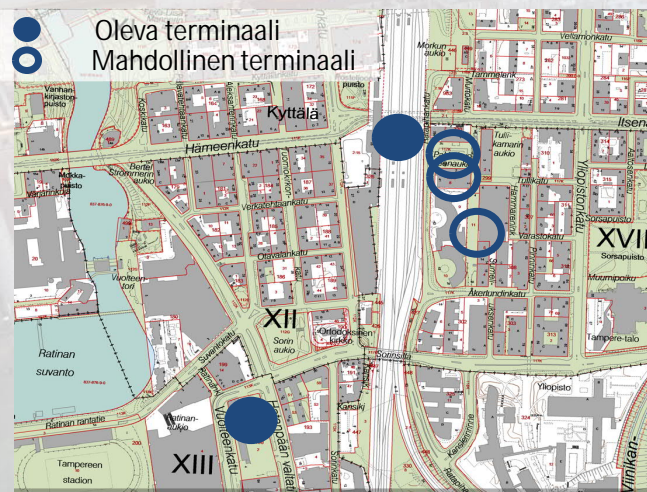
Työvaihe 2: Terminaali

Toimintojen sijoittumisvaihtoehdot

Alustavasti tunnistettu seuraavat tutkittavat sijaintivaihtoehdot terminaali-toiminnoille (sijainnit karkeasti kuvassa):

- **Pakkahuoneenaukio (päävaihtoehto).**
- Pakkahuoneenaukio, Pendolino-rakennuksen paikalle sijoittuva laajempi terminaali.
- Tullintorin pysäköintilaitokseen (pysäköintikansi) integroitava terminaali.
- Maanalainen terminaali P-Hämpin laajennuksen yhteydessä (ei tutkita tilallisesti, vaan sijainnin soveltuvuuden suhteen)

Lisäksi tutkitaan asiantuntija-arviona mahdolliset muut lähialueen sijoittumisvaihtoehdot. **Tarjouksemme työmäärä perustuu kolmen sijoittumisvaihtoehdon tilavaruuden tarkasteluun.**

Tarkastelut

Vaihtoehdoista arvioidaan ja/tai määritellään tarve-analyysissä tunnistettujen tarpeiden perusteella:

- Ajoneuvoliikenteen yhteydet pääkatuverkolta, liittymät katuverkkoon (järjestelyt ja sujuvuus), verkon muutostarpeet.
- Jalankulun yhteydet oleviin terminaaleihin (linja-auto- ja rautatieasema) ja paikallisjoukkoliikenteen reiteille ja pysäkeille.
- Alueen tilankäyttö ja kytkentä ympäröivään rakenteeseen.
- Tarkoituksenmukaisuus erityyppisen joukkoliikenteen tarpeisiin.

Päävaihtoehtona tarkastellaan Pakkahuoneenaukion terminaali (jos terminaali tulee aukiolle, niin kuinka se toteutetaan). Pakkahuoneenaukion päävaihtoehdon yhteydessä arvioidaan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan leventämismahdollisuus Ratapihankadun kohdalla ja sillan leventämisen vaikutus terminaaliratkaisuun. Tarkastelut kytketään tiiviisti Itsenäisyydenkadun alikulkusillan rakentamissuunnitteluun.

Työvaiheen lopputuloksena esitetään arvio kunkin sijoittumisvaihtoehdon soveltuvuudesta terminaaliksi sekä mahdollisuuksista osoittaa sinne terminaali-toimintoja (tilavaraus). Kohteista laaditaan esisuunnitelma, jotta tilankäyttöä pystytään arvioimaan.

Tulosten tarkoituksena on toimia perusteluna sille, miksi tiettyä vaihtoehtoa ei ole tarkoituksenmukaista tutkia pidemmälle. Soveltuvuus kuvataan visuaalisesti ja tiiviisti esimerkiksi ominaisuuksien arvioimisella likert- tai liikennevaloasteikolla.

7.6.2021

Työvaihe 3: Pysäkki

Pysäkkitoimintojen sijoittumisvaihtoehdot

Alueelle tavoitellaan ensisijaisesti katuverkosta erillistä terminaalia, mutta vaihtoehtoisena joukkoliikenteen solmupisteenä tarkastellaan mahdollisuuksia sijoittaa Asemakeskuksen lähelle bussipysäkki, jolloin linjojen varsinaisena päätepysäkinä toimisi edelleen linja-autoasema.

- Tunnistetaan tilallisesti mahdolliset katuosuudet, joille bussipysäkki voitaisiin sijoittaa (maksimissaan 2 kohdetta).
- Arvioidaan katuosuuksien saavutettavuutta Tampereen keskustan sisääntuloväyliltä sekä edelleen linja-autoasemalle. Arvioidaan sijaintia jalankulkijan saavutettavuuden osalta.
- Arvioidaan soveltuvimpien katuosuuksien tilankäyttö ja toiminnalliset mahdollisuudet. Tarjouksemme työmäärä perustuu kahden sijoittumisvaihtoehdon tarkasteluihin.
- Esitetään pysäkkimuutoksista johtuvat kehittämistarpeet liikenneverkkoon, katujen tilankäyttöön sekä kulkureitteihin.

Työvaiheen lopputuloksena tuotetaan koonnit kunkin sijoittumisvaihtoehdon soveltuvuudesta pysäkin paikaksi, raportointi samalla tarkkuudella terminaalivaihtoehtojen kanssa.

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

**Työvaihe 3:
Pysäkki**

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Työvaihe 4: Analyysi ja suositukset

Vaihtoehtojen vertailu, suositukset ja johtopäätökset

Laaditaan tilankäyttöluonnosten ja toiminnallisten arvioiden perusteella vertailu kohteiden ominaisuuksista ja soveltuvuudesta terminaali-alueen sijainniksi. Vertailuun nostetaan mukaan myös vanhat aiemmin tutkitut sijaintivaihtoehdot, ja esitetään keskeiset hylkäämisperusteet.

Tavoitteena on lopuksi priorisoida tutkitut kohteet matkakeskuksen terminaali-alueiden suhteen. Vertailukohtana toimii erityisesti Pakkahuoneenaukion terminaali-alue, joka on lähtökohtaisesti liikennekonseptin mukainen ratkaisu.

Vertailun tueksi muodostetaan karkeat kustannusarviot alueiden toteutuksesta.

Lopulta arvioidaan potentiaalisimmaksi todettujen kohteiden soveltuvuutta jatkosuunnittelukohteeksi, sekä listataan selvitettäviä lähtötietotarpeita ja toteutuksen riskejä.

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Aikataulu ja työn tulokset

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Aikataulu, vuorovaikutus ja työn eteneminen

- Työ käynnistyy elokuussa 2021 ja valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Työtä ohjaa kaupungin edustajista koostuva työryhmä, jonka kanssa konsultti kokoontuu säännöllisesti suunnittelu- ja ohjauspalaveriin.
- Ehdotamme, että kokoukset ovat luonteeltaan tiiviitä työpajoja, joissa linjataan tarkastelun etenemistä vaihe vaiheelta. Konsultti toimittaa kokousaineistot ja muistiot.
- Alustavina kokousajankohtina ehdotamme:
  - 1. ohjausryhmä vko 39 (lokakuu alku): alustava tarveanalyysi, tarkastelukohteiden tarkempi läpikäynti
  - 2. ohjausryhmä vko 43 (lokakuu loppu): terminaaliluonnosten läpikäynti
  - 3. ohjausryhmä vko 46 (marraskuu): terminaali- ja pysäkkiluonnokset, vertailu, kommentit
  - 4 ohjausryhmä vko 49 (joulukuu): tarkennetut suunnitelmat, johtopäätökset, jatkotoimenpiteet

Työn tulokset

- Laaditaan esitys terminaalin tarpeesta Asemakeskuksen yhteydessä sekä mahdollisuuksista terminaalitoimintojen sijoittamisesta terminaaliin
- Luonnokset eri tarkasteluvaihtoehtojen liikenteellisistä järjestelyistä (terminaali + pysäkkivaihtoehdot).
- Terminaalivaihtoehtojen sijaintien vertailutaulukko, sisältäen uudet ja aiemmin tutkitut vaihtoehdot.
- Työn tulosten tiivis ppt-raportointi.

Riskit terminaalitarkastelussa

Alustavasti tunnistettu riski:

Prosessin viivästyminen ja monimutkaistuminen

- Käynnissä olevat lukuisat hankkeet (TAHERA, Itsenäisyydenkadun AKS, raitiotie, Asemakeskus, P-Hämpin laajennus, Kansi ja Areena...) johtavat siihen, että reunaehdot ja lähtökohdat muuttuvat.

Riskiin varautuminen

- Projekti etenee vaihe vaiheelta.
  - Tarkastelun tulokset ja niiden vaikutusten arviointi dokumentoidaan.
  - Työvaiheesta seuraavaan edetessä tehdään päätöksiä siitä, mitä ratkaisuja suunnitellaan ja mitä ei. Perustelut dokumentoidaan.
  - Vaiheesta toiseen siirtyminen hyväksytetään tarvittavilla tahoilla (projektin ohjausryhmä jne.) Edellisiin vaiheisiin palataan vain perustellusti.
- Tunnistetaan ja dokumentoidaan kriittiset reunaehdot ja lähtökohdat, joiden muuttuminen vaikuttaa bussiterminaalien lähtökohtien uudelleenarviointiin (esim. Itsenäisyydenkadun AKS leveys).
- Varmistetaan tiedonkulku tarvittavilta osin myös projektin ulkopuolelle (lähtötiedot/tulokset).

Riski:

Taloudellinen toteutuskelpoisuus

- Bussiaseman vaikutukset hanketalouteen.

Riskiin varautuminen

- Asemakeskuksen alueelle sijoitettavalle terminaalille laaditaan kustannusarvio (arvion tarkennus mahdollisessa YS-vaiheessa). Näin ollen toteutuskustannukset voidaan huomioida kyseisen osavaiheen tarkemmassa suunnittelu-, sopimus- ja toteutusvaiheessa.

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaalit

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

SITOWISE

7.6.2021

Työryhmä

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Tero Rahkonen (01)

Projektipäällikkö

Liikenteen toimivuuden asiantuntija,
liikenneverkot, liikennejärjestelmä

Mikko Vuorinen (01)

Liikennesuunnittelun erityisasiantuntija,
terminaalin toiminnallinen ja tekninen
suunnittelu, laadunvarmistus

Maiju Lintusaari (02)

Joukkoliikenteen erityisasiantuntija

Matias Kortesoja (04)

Liikennesuunnittelija, terminaalin ja
katualueiden mitoitus

Anni Karelehto (04)

Joukkoliikenteen tarveanalyysi,
paikkatietotarkastelut

Ristomatti Helin (02)

Siltasuunnittelu konseptitasolla,
yhteenkytkentä Itsenäisyydenkadun aks RS

Hyödynnämme lisäksi tehtävässä tarvittavia muita Sitowisen
asiantuntijoita, esimerkiksi:

- Antti Räikkönen (03), liikenteen toimivuus ja ennusteet
- Tero Backman (01), liikennesuunnittelu
- Esa Palomäki (02), katusuunnittelu

Referenssit

Työn sisältö

Työvaihe 1:
Tarveanalyysi

Työvaihe 2:
Terminaali

Työvaihe 3:
Pysäkki

Työvaihe 4: Analyysi ja
suositukset

Aikataulu ja työn tulokset

Riskit

Työryhmä

Referenssit

Tarjoutuminen

Kaupunkikeskus Tapiolan (Ainoa II-IV ja Merituulentien bussiterminaali) liikennesuunnittelu

2010-2019, Kiinteistö-Tapiola Oy, Espoon kaupunki

Merituulentien alentamisen ja Länsimetron liityntäliikenteen bussiterminaalin yleissuunnitelma

2010-2011, Espoon kaupunki, tekninen keskus

Kivenlahden metrokeskus

2015, SRV Yhtiöt Oyj (suunnittelukilpailun voitto yhdessä arkkitehtitoimisto HKP:n kanssa)

2016-2017, Espoon kaupunki metrokeskuksen KTYS (kaavaa valmisteleva suunnittelu)

Kampin keskuksen liikennesuunnittelu (kaukoliikenteen ja Espoon liikenteen terminaalit, rahtiterminaali, pysäköintilaitos)

2000-2005, SRV Viitokset Oy (kilpailuvoitto)

Nokian matkakeskuksen alueen hankesuunnittelu + YS

2020-, Nokian kaupunki, työ käynnissä

Seinäjoen matkakeskus

2016-2018, Seinäjoen kaupunki, VR-Yhtymä Oy, Liikennevirasto

Lahden matkakeskus YS+RS

2013, Lahden kaupunki

Pyynikintorin liikennesuunnittelu

2019, Tampereen kaupunki

Tarjoutuminen

Tarjoudumme tekemään työn yllä kuvatun työsuunnitelman ja aikataulun mukaisesti. Tarjouksemme perustuu Tampereen kaupungin ja Sitowise Oy:n väliseen *puitesopimukseen 2018-2021 liikennesuunnitteluun liittyvien suunnittelu- ja asiantuntijapalveluiden hankinnasta*. Sopimusehtoina käytetään KSE 2013.

Tarjouksemme tehtävän tekemiseksi on kattohinta **39 000 euroa** (alv. 0 %).

Veloituserusteena on aikapalkkio henkilöryhmittäin. Alustava työmäärien jakautuminen henkilöittäin on esitetty taulukossa alla.

Tarjouksemme on voimassa 15.10.2021 saakka.

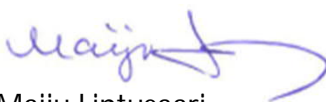
Tarjouksesta antaa lisätietoja Tero Rahkonen, puh. 041 431 1824, sähköposti tero.rahkonen@sitowise.com.

<i>Työmäärien koontitaulukko</i>	Lintusaari	Rahkonen	Helin	Vuorinen	Karelehto	muut suun.	työvaiheen työmäärä yhteensä	
1. Tarveanalyysi	30	20	0	0	40	20	110	9 100 €
2. Sijoittumisvaihtoehdot, alustavat luonnokset ja mitoitukset	10	25	40	20	20	110	225	18 590 €
3. Vertailu ja johtopäätökset	10	10	0	10	25	20	75	6 320 €
Suunnittelupalaverit	10	15	5	10	10	0	50	4 990 €
yhteensä (h)	60	70	45	40	95	150	460	39 000 €

Sitowise Oy

Tero Rahkonen
Ryhmäpäällikkö

Maiju Lintusaari
Vanhempi asiantuntija

7.6.2021

